

Justitiedepartementet
Åklagarenheten
Att. Eva Bloch
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Datalagring och integritet (SOU 2015:31)

Betänkande framstår som ett mycket gediget arbete och hovrätten kan i väsentliga delar ställa sig bakom de överväganden som görs. På några punkter kvarstår dock enligt hovrättens mening en viss osäkerhet om huruvida den svenska regleringen, kompletterad på det sätt som utredaren föreslår, är fullt ut förenlig med de krav som EU-domstolen har uppställt. Hovrätten noterar i sammanhanget att Kammarrätten i Stockholm i mål nr 7380-14 har begärt ett förhandsbesked från EU-domstolen angående vissa specifika frågor som den svenska regleringen aktualiserar.

6 Krav på lagring inom EU

Hovrätten vill understryka att EU-domstolen i sin dom den 8 april 2014 i de förenade målen C-293/12 och C-594/12, Digital Rights Ireland m.fl., synes uppställa stränga krav på en oberoende myndighetskontroll av datalagringen. Frågan är om detta ger utrymme för den svenska ordningen som tillåter lagring utanför EES. Utredningens resonemang i denna del är enligt hovrättens mening inte helt övertygande. Frågan kan behöva övervägas ytterligare.

9.3 Åtgärder för att stärka rättssäkerheten eller integritetsskyddet?

Utredningen diskuterar i avsnitt 9.3 lämpligheten av olika åtgärder för att stärka rättssäkerheten och integritetsskyddet. Utredningen föreslår i denna del inte några författningsändringar, fränsett ett förtydligande av hur underrättelseskyldigheten till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ska fullgöras. Det innebär bl.a. att beslut om inhämtning även i fortsättningen ska fattas inom Polismyndigheten, Säkerhetspolisen respektive Tullmyndigheten.

Det kan diskuteras om en sådan ordning är fullt förenlig med EU-domstolens ställningstagande att tillgången till lagrade uppgifter ska vara underkastad en förhandskontroll utförd av en domstol eller oberoende myndighet. De argument som utredningen anför mot olika alternativa modeller framstår emellertid som rimliga och hovrätten är för sin del beredd att godta de slutsatser som utredningen har kommit till i denna del.

Avsaknaden av en helt utanförstående kontroll gör det emellertid desto viktigare att – såsom utredningen själv är inne på i avsnitt 9.3.3.1 - myndigheterna har interna beslutsordningar som säkerställer att beslutsfattaren har en gentemot polisens och tullens operativa verksamhet helt självständig ställning och att besluten

om inhämtning kan fattas på ett sätt som säkerställer en allsidig och kvalificerad bedömning.

Synpunkter på författningsförslagen

I förslagen till ändring av 27 kap. 22 § rättegångsbalken, 11 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott och 8 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet anges att information ska förstöras i de delar innehållet omfattas av det s.k. frågeförbudet i 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken. I förslagen används begreppet *inhämtas* ("inte skulle ha kunnat inhämtas"), vilket i rättegångsbalken används exempelvis vid inhämtning av bevismedel (jfr 23 kap. 14 § rättegångsbalken). Ett lämpligare alternativ kan vara att använda begreppet *lämnas* (jfr 36 kap. 18 § rättegångsbalken).

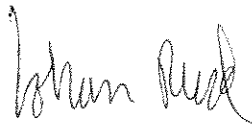
Detta yttrande har beslutats av hovrättspresidenten Sten Andersson, hovrättsrådet Ulf Johansson och tf. hovrättsassessorn Johan Rud, tillika föredragande.

Sten Andersson

Ulf Johansson

Johan Rud

Kopia

Övriga hovrätter

Kammarrätterna

Tingsrätterna under Göta hovrätt

Justitiedepartementet, enheten DOM

Domstolsverket

Hovrättens intranät